

Bijlage 1 bij verslag commissie REG 3 juni 2002

Op 3 juni jl. is de keuzenota behandeld in uw commissie. De heer Streng heeft toegezegd dat een drietal vragen schriftelijk beantwoord zou worden. In het hiernavolgende wordt dat gedaan voor twee onderwerpen. Voorts treft u bij dit memo een notitie van de sector wonen en stedelijke vernieuwing aan over woningbouwcijfers en de verstedelijkingsafspraken, het derde onderwerp waar een schriftelijke toelichting op zou komen.

Vraag van de heer Vd Oosten over de verhouding van aantallen woningen, hectares bedrijventerrein en m² kantooroppervlak

Vraagtekens werden geplaatst bij de verhoudingen in de cijfers van het stedelijk programma, zoals gepresenteerd op pag. 8 en 9 van de keuzenota. Voor wonen is in de streekplanperiode een behoefte aan 65.000 nieuwe woningen, waarvan 33.500 restcapaciteit en 31.500 nieuw (inbreiding en uitbreiding). Voor werken gaat het om een behoefte van 400 ha. netto bedrijfsterrein. Met een restcapaciteit van 350 ha. is er 50 ha. netto nieuw terrein nodig. Aan nieuwe plancapaciteit voor kantoren is in de streekplanperiode geen behoefte. De daadwerkelijk nieuwe ruimtebehoefte voor wonen en werken lijkt uit balans.

Antwoord

Voor een evenwichtige verstedelijking is een bepaalde verhouding tussen wonen en werken nodig, ware het alleen al om mobiliteit in te perken. Almere is een voorbeeld van een gemeente die op dit vlak een ware inhaalslag aan het maken is. Was Almere vooral een woonstad met de nodige pendel, de nieuwe verstedelijkingsopgave moet ervoor zorgdragen dat Almere een complete stad kan worden met ruimte voor wonen en voor werken met de nodige voorzieningen.

In de provincie Utrecht streven wij ook naar een evenwichtige verstedelijking. Daarbij is het echter van belang te weten wat je hebt, welke plannen er aankomen om uitgevoerd te worden en waar behoefte aan is.

Wij zien geen directe relatie tussen behoefte aan nieuwe woningen en behoefte aan nieuwe werklocaties, zoals wordt gesuggereerd door middel van de gestelde vraag. Belangrijk is te kijken wat er is en welke plancapaciteit aanwezig is. De feitelijke situatie in de provincie Utrecht is zo, dat er op het gebied van werken een behoorlijke restcapaciteit (in plannen) aanwezig is voor de komende streekplanperiode. Dat heeft -naast vertragingen- onder meer te maken met het feit dat de tijdsspanne tussen planning en uitvoering van bedrijventerreinen meer bedraagt dan de 10 jaar die voor de streekplanperiode geldt.

Op het gebied van wonen bestaat eveneens een flinke restcapaciteit door onder andere vertragingen in grote nieuwbouwlocaties. Behoeftcijfers voor wonen komen uit op een bepaald aantal nieuwbouwwoningen, waarbij een woningtekort wordt geaccepteerd.. Zowel cijfers voor wonen als voor werken zijn gebaseerd op het middenscenario; gelijke uitgangspunten dus. Kanttekening die gemaakt moet worden, is dat er op het gebied van werken nog wel wat huiswerk voor ons igt. Het gaat om het bepalen van de behoefte aan werklocaties per streekplandeelgebied, de behoefte aan uit te plaatsen bedrijven en de benutting van bestaand stedelijk gebied. Dit kan de cijfers nog veranderen. In ieder geval is duidelijk dat de provincie op economisch vlak minder behoefte heeft aan grote nieuwe industrie, maar meer inzet op dienstverlening. Dit vergt aanmerkelijk minder ruimte.

Verzoek van mw. Stadhouders om aan te geven òf, waar en waarom wij op majeure punten afwijken van de inhoud van belangrijke bouwstenen voor het streekplan, zoals de strategische gebiedsperspectieven

Naast strategische gebiedsperspectieven (SGP's) en andere producten van samenwerkende gemeenten, zoals regionaal structuurplan (RSP) van het BRU en de Visie Eemland, zijn nog meer bouwstenen belangrijk in de voorbereiding van het streekplan (thematische zoals bijvoorbeeld de Visie Wonen of het Reconstructieplan). Wij beperken ons hier tot de gemeentelijke bouwstenen, omdat daarover vooral in de commissie werd gesproken. Wij zijn evenwel een traject gestart waarin de diverse bouwstenen onder de loep worden genomen door aard en status te bepalen en de eventuele vertaling ervan in de strategische plannen, waaronder het streekplan, te definiëren. Wij vinden dit een belangrijk tussentraject in de voorbereiding van de strategische plannen.

Stadsgewest Utrecht

De Gebiedsverkenning Stadsgewest Utrecht die in het kader van de Vijfde Nota Ruimtelijke Ordening tot stand gekomen is, is in de keuzenota voor het stadsgewest Utrecht, ofwel het kleine BRU-gebied, een belangrijke basis geweest. In deze verkenning hebben provincie, BRU en de stad Utrecht gezamenlijk gedachtengoed ontwikkeld. Overigens was de gemeente Amersfoort hierbij ook betrokken.

Het huidige RSP heeft een doorkijk tot 2015. Onze nota sluit hierop aan, ook voor wat betreft genoemde locaties. Ook de verstedelijkingsafspraken (Rondje Remkes) zitten in het verhaal, zowel kwantitatief als kwalitatief.

Wat lastiger is dat we de mening over de keuzenota van het BRU en de portefeuillehouders RO van de tien BRU-gemeenten niet goed kennen. De tien gemeenten spreken met ons via het BRU. de reactie van het BRU was louter van procedurele aard. Vooralsnog hebben wij niet meegekregen dat het stedelijk programma onacceptabel is.

Stadsgewest Amersfoort

Er bestaat een visie op het stadsgewest, de Visie Lörzing. De betreffende gemeenten hechten daar zeer aan. Het gewest en de gemeenten hebben geen moeite met het stedelijk programma uit de keuzenota. Wel hebben zij de indruk dat de Visie Lörzing niet geheel is opgenomen in de keuzenota. Voorop staat voor ons dat een bouwsteen voor het streekplan niet per definitie een op een wordt overgenomen in dat streekplan. Er zal door ons en PS een eindafweging moeten plaatsvinden.

Wij zijn van mening dat de ideeën in de Visie Lörzing grotendeels terug te vinden zijn in de keuzenota. Dat geldt voor de verstedelijkingsstructuur: nadruk op de stad Amersfoort, Vathorst is de laatste en grootste bouwlocatie in het gebied, een beperktere functie voor de rest van de gemeenten. Dat geldt ook voor het landelijk gebied: reconstructie, groenblauwe structuur rond Amersfoort en de groene geleiding tussen de kernen.

De pijn in het gewest zit vooral bij Eemnes (een locatie door ons genoemd, gemeente zelf wil niet) en bij Bunschoten (niet genoemd door ons, gemeente zelf wil wel). Wij kiezen voor een beperkte verstedelijking bij Eemnes. Dit staat ook in de Visie Lörzing. Na de raadsverkiezingen dit jaar is de politieke kleur in Eemnes echter dusdanig gewijzigd dat de gemeente Eemnes een beperkte groeitaak niet ziet zitten, vanwege rust en identiteit van de kern en de open polder. Bunschoten wordt door ons in de keuzenota niet expliciet genoemd. Dat geldt overigens voor meer gemeenten, de keuzenota is nog geen streekplan. In de beschrijving van het stadsgewest Amersfoort sluiten we Bunschoten echter ook niet uit. Er wordt gesteld dat gekeken moet worden waar de resterende woningen voor de streekplanperiode -naast Vathorst- in het gewest gesitueerd kunnen worden. Dat zou Bunschoten kunnen zijn. Opgemerkt moet worden dat Bunschoten met name op infrastructuur terrein niet de voordelen heeft, die Eemnes wel heeft. In ieder geval is het gebied tussen Eemnes en Bunschoten in de keuzenota uitgesloten van verstedelijking om natuurlijke en landschappelijke redenen.

Strategische gebiedsperspectieven

In algemene zin is de provincie ambitieuzer op het gebied van herstructurering van bedrijfsterreinen dan in de diverse SGP's door gemeenten wordt aangegeven. Ook kan algemeen gesteld worden dat veel gemeenten in de SGP's koersen op een stabiele bevolking en dat ze het bouwprogramma daarop willen inrichten. Deze inzet nemen wij niet op voorhand over, want dat betekent volgens ons een behoorlijke plus op het bouwprogramma. Wel bieden wij in enige mate ruimte voor uitbreiding van de rode contouren in plattelandskernen. Dit kan met name om landschappelijke en stedenbouwkundige redenen. In het woord met name zit de opening naar andere overwegingen, waaronder sociale.

Ook denken wij dat flankerend beleid als het stellen van lokale bindingseisen voor deze gemeenten belangrijk is. Dit staat in de keuzenota, zij het voorzichtig, omdat vrije vestiging primair uitgangspunt is van de provincie.

Nu volgt een ronde langs alle SGP's specifiek.

SGP Vallei:

Wat in het SGP wordt genoemd, namelijk het oprekken van rode contouren voor alle plattelandskernen, is door ons niet overgenomen. Zie verder bij algemeen.

SGP Heuvelrug:

Strijdig met ons terughoudend verstedelijkingsbeleid op de Heuvelrug is de uitspraak in het SGP dat de Heuvelrug kan worden ingedeeld in twee gebieden, namelijk een groen en stil gebied en een balansgebied waar wonen, werken en natuur complementair zijn aan elkaar. Wij vinden dat hierdoor de deur van verstedelijking op de Heuvelrug wel een heel grote opening heeft.

Tevens denken wij dat het functioneel naar beneden bijstellen van alle provinciale wegen in het gebied niet verstandig is. Juist op de Heuvelrug, een groot deel van het gebied Zuidoost-Utrecht, is de verkeersdruk enorm, ook op het onderliggend wegennet. Ten behoeve van een goede doorstroming naar de A12 is juist het 'upgraden' van bepaalde noord-zuidlopende provinciale wegen erg belangrijk.

SGP Vecht- en Plassengebied:

Alle bedrijfsterreinen een beetje uitbreiden is voor de provincie geen optie. Het transferium A2/N201 kan geen grootschalige overstapplaats worden, hiervoor komt Breukelen als vervoersknooppunt aan bod.

Het totaal geen ruimte bieden aan intensieve veehouderij is strijdig met provinciaal beleid.

SGP BEL:

Alles naar wens. Ook Eemnes wordt hier voldoende naar voren gehaald, net zoals wij in onze keuzenota verwoorden.

SGP Groene Driehoek:

Over bedrijventerrein op het mobiliteitscomplex Lopik (MOB) hebben wij geen uitspraak gedaan in de keuzenota.

Ten slotte

Nog dit najaar zullen wij een slag maken naar actualisering en nadere concretisering van de cijfers uit het stedelijk programma. Hierbij zullen we mede in het kader van het rode contourtraject samen optrekken met gemeenten en samenwerkende gemeenten.